

Նալբանդեան Ներկայացուց Արտաքին Քաղաքականութեան Առաջնահերթութիւնները

Պաշտօնական այցելութեամբ Մթոքհով գտնուող Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էդուարդ Նալբանդեան հանդիպում ունեցաւ Շուէտի առաջնակարգ վերլուծական կեդրոններու Մթոքհովի միջազգային խաղաղութեան ուսումնասիրութեան կեդրոնի, Միջազգային յարաբերութիւններու շուէտական հիմնարկի, Ուփսալայի համալսարանի խաղաղութեան եւ հակամարտութիւններու ուսումնասիրման կեդրոնի, «Եարլ Հեալմարսըն» հիմնարկի ղեկավարութեան եւ բարձրաստիճան դիւանագէտներու հետ:

Հանդիպման ընթացքին, Էդուարդ Նալբանդեան ներկայացուց Հայաստանի արտաքին քաղաքական առաջնահերթութիւնները, անդրադարձաւ հայ-շուէտական յարաբերութիւններու զարգացման ուղղութեամբ ձեռնարկուող քայլերուն:

Արտաքին գործոց նախարարը արժեւորեց Շուէտի հետ համագործակցութիւնը՝ երկկողմ եւ բազմակողմ ձեւաչափերով, կարեւոր համարելով փոխգործակցութիւնը Հայաստան-ԵՄ յարաբերութիւններու եւ մասնաւորապէս Արեւելեան գործընկերութեան ծիրին մէջ: Նախարար Նալբանդեան անդրադարձաւ Հայաստան-Եւրոպական Միութիւն Համապարփակ եւ ընդլայնուած համաձայնագիրին ու անոր հետ կապուած համագործակցութեան հեռանկարներուն:

Նախարարը ներկաներուն ներկայացուց դարաբաղեան հիմնահարցի բացառապէս խաղաղ կարգաւորման ուղղուած Հայաստանի եւ ԵԱՀԿ Մինսկի խումբի համանախագահ երկիրներուն համատեղ ջանքերը, ինչպէս նաեւ տարածաշրջանային եւ միջազգային շարք մը հրատապ հարցերու վերաբերեալ Հայաստանի մօտեցումները:

Հայաստանի արտաքին քաղաքական գերատեսչութեան ղեկավարը պատասխանեց ներկաներու բազմաթիւ հարցումներուն, որոնք կը վերաբերէին կովկասեան եւ յարակից տարածաշրջաններու մէջ տեղի ունեցող իրադարձութիւններուն եւ միջազգային հարթակին վրայ տեղի ունեցող գործընթացներուն:

ԵԱՀԿի Նախագահութիւնը Կ'ուզէ Հասնիլ Արցախի Տագնապին Քաղաքական Լուծման

ԵՏԵԻԱՆ, «Արմէնփրէս».- 2018-ին ԵԱՀԿը նախագահող Բտալիան ջանք պիտի չինայէ աջակցելու Արցախի հակամարտութեան կողմերուն՝ հասնելու տագնապին քաղաքական լուծման, «Արմէնփրէս»ի հետ բացառիկ հարցազրոյցի մը ընթացքին ըսաւ ԵԱՀԿի մօտ Բտալիոյ ներկայացուցչութեան մամլոյ պատասխանատու Ճիովաննի Տաւրի:

Խօսելով Արցախի տագնապի լուծման հեռանկարներուն մասին՝ ան յայտնեց. «Ճգնաժամի լուծման տարրերը արդէն դրուած են բանակցութեանց սեղանին՝ շնորհիւ Մինսկի խմբակի համանախագահներուն: Հետեւաբար, լիակատար աջակցութիւն կը ցուցաբերենք մինչեւ հիմա որդեգրուած մօտեցումին:

Երբ կողմերը ներգրաւուած էին բարձրագոյն քաղաքական

Մոկերինի. «Հայաստանն ու Եւրոմիութիւնը երբեք այսքան մօտ չեն եղած, ինչպէս այժմ»

Հայաստանն ու Եւրոպական Միութիւնը երբեք այսքան մօտ չեն եղած, ինչպէս այժմ:

Այս մասին յայտարարած է Եւրոմիութեան արտաքին քաղաքականութեան հարցերով յանձնակատար ֆետերիքա Մոկերինի՝ այս օրերուն Երեւանի մէջ տեղի ունեցող «Եւրոպական ծրագրաւորման խորհրդածոյց»ի մասնակիցներուն յղած իր տեսաուղերձին մէջ, կը հաղորդէ «Ազատութիւն» ռատիոկայանը:

Մոկերինին արձանագրած է, որ այս անգամ խորհրդածոյցով տեղի կ'ունենայ Եւրոպայի այս հատուածին՝ Հայաստանի մէջ:

Ընդգծելով, որ նախորդ տարուան Նոյեմբերին Պրիսթինի մէջ Հայաստանի հետ Եւրոմիութիւնը երբեք հիմնարար համաձայնագիր կնքած է, Մոկերինին յոյս յայտնած է, որ ատոնք պիտի բարելաւեն մարդոց կեանքը ինչպէս Հայաստանի, այնպէս ալ Եւրոպական Միութեան մէջ:

«Մտորագրեցինք նաեւ այլ համաձայնագիրներ, որոնք կոչուած են բարելաւելու Հայաստանի եւ ԵՄ-ի կապակցուածութիւնը օդային եւ ցամաքային ճանապարհներով: Խնդրած ենք քաղաքացիական հասարակութեան կազմակերպութիւններէն օգնել մեզի իրենց խորհուրդներով եւ առաջարկներով, որպէսզի այս համաձայնագիրները իսկապէս յաջողին», - նշած է Մոկերինի:

մակարդակի վրայ՝ երկու նախագահներու միջեւ, ուղղակի հաղորդակցութեան ձեւով, մենք ականատեսը եղանք դրական զարգացումներու: Այս առումով մենք կ'աջակցինք եւ կը սատարենք բարձրագոյն մակարդակով կայանալիք ապագայ շփումներուն՝ զիտակցելով, որ կողմերուն մօտ քաղաքական կամքի գոյութիւնը Լեռնային Ղարաբաղի խաղաղութեան հոլովոյթին առանցքային գործօնն է»:

Խօսելով յատուկ նախաձեռնութիւններու մասին, որոնք կրնան յառաջ մղել Արցախի տագնապի լուծման բանակցային հոլովոյթը ան ըսաւ. «ԵԱՀԿի Բտալիոյ նախագահութիւնը նպատակ կը հետապնդէ հասնիլ Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի քաղաքական, բանակցային եւ կայուն լուծման: Մենք պիտի գործենք ԵԱՀԿի նախկին համանախագահողներու օրինակով՝ հետեւողականօրէն աջակցելով Մինսկի խմբակի համանախագահներուն: Մենք ջանք պիտի չինայենք օգնելու եւ աջակցելու կողմերուն՝ համաձայն Մատրիտեան սկզբունքներուն եւ Հելսինքիի եզրափակիչ հռչակագիրին»:

ՍՓԻՌՔԻ ՉԱՅՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

ԵՐՈՒՄՆԴ ԱԶՍԵՍԱՆ

Հայաստանի նախագահական վերջին ընտրությունը բազում հարցերու հետ պարզեց նաեւ կարգ մը հեռանկարներ, որոնցմէ գլխաւորը սփիւռքի մասնակցութիւնն է, կամ ներկայութիւնը Հայաստանի մէջ: Տակաւին չենք գիտեր թէ որքան անկեղծ ու ցանկալի է այդ ներկայութիւնը: Գուցէ նաեւ ակնկալութիւնը այն չէ որ սփիւռքի ծայրը լսելի ըլլայ Հայաստանի մէջ, այլ միայն անոր արծագանգը: Խորհրդային շրջանին, երբ ժողովուրդը տակաւին անջատուած էր «երկաթեայ վարագոյր»ով՝ բաւական անհրապաշտ պատկերացումներ եւ ակնկալութիւններ կը տիրէին հայրենիքի մէջ: Սահմաններու բացումն ու զանգուածներու տարրերային շփումները երկու ճակատներուն վրայ բաւական առասպելներ եւ պատկերացումներ փոխեցին: Սակայն վստահ չենք որ քառորդ դարու յարաբերութիւնները փոխադարձ ճանաչման առարկայական մակարդակ մը ստեղծուած են:

Նոր նախագահի ընտրութեան պարագային բաւական շեշտուեցաւ թեկնածուին՝ Արմէն Սարգսեանի ճանաչողութիւնը սփիւռքի իրականութեան:

Արմէն Սարգսեան թերեւս ամենէն ճանչցուած հայաստանցիներէն մէկն է սփիւռքի մէջ եւ իր հերթին սփիւռքի ծայրերուն ծանօթ անձնաւորութիւն մը որ առնչուած է սփիւռքի կառոյցներուն հետ:

Արմէն Սարգսեանի ազդակը թէ որքանով կը փոխադրէ սփիւռքը դէպի Հայաստան պիտի հաստատուի այն շրջանին որ ան ձեռնարկէ իր գործունէութեան:

Ըստ շատ մը վերլուծաբաններուն ներկայ ժամանակներուն հայկական նոր իրականութիւն մը յառաջացած է զուգորդութեամբը Հայաստանի, Արցախի եւ սփիւռքի: Այդ միաւորները անցեալին ալ գոյութիւն ունեցած են անկախաբար իրարմէ, առանց փոխադարձ ներգործութեան: Այսօր այդ երեք օղակներուն յարակցութիւնն ու փոխադարձ ներգործութիւնը քաղաքական ոյժի յաւելեալ որակ մը կը յառաջացնեն հայ կեանքի մէջ:

Սփիւռքի գործօնը գերզնահատուած է Հայաստանի մէջ: Պատկերացումները անոր թուային զանգուածին մասին կը տարուբերեն 7 միլիոնի եւ 12 միլիոնի միջեւ: Սակայն, նոյնիսկ եօթ միլիոնի պարագային երբ միաձոյլ չէ այդ զանգուածը թուային քանակը կարելի չէ որակական քանակի վերածել:

Վերջին շրջանի հայկական կեանքի պատմական զարգացումները յառաջացան առանց մեր ծրագրումին եւ ակնկալութեան: Անկախութիւնը եկաւ՝ առանց մեր ակնկալութեան, երկրաշարժը եկաւ՝ առանց մեր ակնկալութեան, պատերազմը սկսաւ՝ առանց մեր ակնկալութեան եւ այս բոլորին իբրեւ հետեւանք՝ արտագաղթը թափ առաւ առանց մեր հակակշիռին ու նախատեսութեան: Դէպքերու ցունամի մըն է որ ողողեց մեր կեանքը, որ այլապէս ալ կազմակերպուած չէր: Ամենէն կազմակերպուած եւ աւելի հզօր երկիրներ հազիւ թէ կարենային բնական անցում մը կատարել նման պայմաններուն տակ:

Սփիւռքի ներգրաւումը Հայաստանի կեանքէն ներս փորձուեցաւ իրականացնել Համահայկական Հիմնադրամով: Այդ կառոյցին ապահոված գումարները արդէն բաւական խօսուին են անոր վրիպումին մասին, որովհետեւ սփիւռքի գործօնը այնտեղ զնահատուած եւ սահմանուած էր սովետի շրջանի առկայ տուեալներով:

Այսօր կը խօսուի ծերակոյտի նման մարմին մը ստեղծելու մասին որպէսզի սփիւռքը այդ միջոցաւ իր ներդրումը ունենայ Հայաստանի պետական կառոյցներէն ներս: Ցանկութիւնները բարի են եւ կրնան օգտակարութիւն մը ունենալ եթէ հիմնուած ըլլան իրապաշտ տուեալներու վրայ:

Տակաւին կը շարունակուի ոմանց միտքին մէջ մնալ մաշած պատկերացում մը, որ՝ եթէ Ատրպէյճանը քարիւղ եւ կազ ունի, Հայաստանն ալ սփիւռքը ունի:

Այս գեղեցիկ համեմատութիւնը դժբախտաբար փուճ է քանի մը պատճառներով. Ատրպէյճանը համաշխարհային շուկայի վրայ կրնայ մամուլ եւ քաղաքական ազդեցութիւն գնել իր քարիւղին եկամուտով, այն համեմատութեամբ որուն չի կրնար սփիւռքը հասնիլ: Հարցը բացայայտ դարձաւ փրոթօքոլներու պարագային, երբ պահ մը ծիածանուեցաւ յոյսը որ կրնար վերջ գտնել շրջապատումը, որքան ալ խնդրական ըլլար փրոթօքոլներու պարագան:

Սակայն, Ատրպէյճանի գործօնը խափանեց գայն:

Միւս կողմէ սփիւռքը միաձոյլ կառոյց մը չէ որ կարելի ըլլայ գայն քաղաքական ներազդող գործօնի վերածել: Սփիւռքը «փոշի ազգ» մըն է որ երթալով ենթակայ է աւելի փոշիանալու:

Հայկական կեանքի տեղաշարժերը սահմանուած չէին - ու չեն - միայն Հայաստանին: Սփիւռքն ալ ունեցաւ ու կը շարունակէ ունենալ հսկայ տեղաարժներ՝ Միջին Արեւելքէն՝ Եւրոպա եւ ամերիկէն՝ մինչեւ Ամերիկաներ: Եւ ամէն տեղաշարժ իր ծանր գինը ունի, եւ ունի իր կորուստները:

Սփիւռքի մէջ կը կաղայ մամուլը, կը փակուին վարժարանները, կը նահանջէ լեզուն եւ կը տկարանան մշակութային, երիտասարդական ու քաղաքական կազմակերպութիւնները:

Այստեղ շատ հսկայ իրականութիւն մը կայ որուն կ'ուզենք անդրադառնալ առանց մեղադրական դիտումի: Ատիկա այն մշակակալից հարցումն է թէ ի՞նչ տուաւ Հայաստանը սփիւռքին: Այսինքն, որքանով ներոյժ հանդիսացան հայաստանեան գաղթական հոսանքները սփիւռքի տկարացող կառոյցներուն:

Բաղդատութեան համար կարելի է մշել որ Միջին Արեւելքի հայ զանգուածներու տեղափոխումը Եւրոպա եւ Ամերիկա շոշափելի կերպով կենսաւորեց այդ հիւրընկալ գաղութները: Նոյնը կարելի չէ ըսել հայաստանեան տեղաշարժին: Կամ, առ նուազն, կարելի չէ դնել գայն ազդեցութեան միւլոնոյն չափանիշին վրայ:

Այս հարցը վերլուծման եւ բացատրութեան կարօտ խնդիր մըն է որպէսզի չզգենու քննադատութեան բնոյթ. օրինակ, Յունաստանի մէջ գոյութիւն ունի 8-10 հազար հաշուող աւանդական համայնք մը. վերջին քառորդ դարուն 25,000 հայաստանցիներ հաստատուած են այնտեղ եւ կ'ապրին իրենց մեկուսացած կեանքով առանց փորձ մը ընելու որ մերուին ու զօրացնեն տկարագող աւանդական համայնքը: Նոյնը կարելի է տեսնել Հարաւային Գալիֆորնիոյ մասին ուր հայաստանցիները ստեղծած են իրենց աշխարհը եւ կ'ապրին իրենց իւրայատուկ կենցաղով: Անոնք Կլեմտէյլի մէջ ստեղծած են Հայաստան մը բայց Հայաստանի մէջ կարելի չէ եղած ստեղծել սփիւռք մը, կամ առնուազն զգալ տալ անոր ազդեցութիւնը:

Հայաստանէն արտագաղթողները չարամտութիւն մը կամ դիտում մը չունին այս իրականութեան մէջ: Խնդիրը ընկերաբանական վերլուծումի կարօտ հարց մըն է:

Մինչ սփիւռքը սերունդէ սերունդ սնուցած է հաւաքական ինքնապաշտպանութեան բնագող - այդ ձեւով ալ հինգ դար պահելով իր ազգային դիմագիծը - հայաստանաբնակ հայը այդպիսի պահանջի մը դիմաց չէ գտած ինքզինք:

Անհատ հայաստանցիին համար հաւաքական ինքնապաշտպանութեան հարց գոյութիւն չէ ունեցած: Այդ անհրաժեշտութիւնը գոհացած է ազգային հողի, պետութեան եւ մշակոյթի առկայութեամբ: Եւ այդ պայմաններուն տակ հայաստանցի հայը մտահոգուած է միայն իր անձնական եւ ընտանեկան բարօրութեամբ, նոյնիսկ եթէ հարկադրուած ըլլար բնակիլ Ռուսաստանի կամ Իւզպէքիստանի մէջ:

Ուրեմն, երբ ան կը փոխադրուի Արեւմուտք հաւաքական ինքնապաշտպանութեան բեռը չունի իր ուսերուն: Նոյնիսկ անհասկնալի կը մնայ անոր համար եկեղեցւոյ անդամագրուելու, կուսակցութեան կամ մշակութային միութեան մասնակցելով կամաւոր աշխատանք տանելու երեւոյթը:

Այն հայաստանցիները որոնք գիտական կոչում մը կամ շահաբեր ասպարէզ մը ունին՝ ամերիկեան օրինակով կ'ապրին իրենց ընտանեկան բարօր կեանքը: Իսկ անոնք որ լեզուական դժուարութեան կամ տարիքի բերմամբ չեն կրնար հասնիլ այդ բարօրութեան՝ կ'ապրին իրարմով հաւաքական կարիքի մէջ:

Սակայն, սփիւռքը իրական ու տիրական ոյժ մը կրնար դառնալ եթէ հայաստանեան զանգուածը օժտուած ըլլար նպատակասլաց ղեկավարութեամբ մը՝ երկու այլընտրանքներէն մէկը իրականացնելու, կամ, աւելի բախտաւոր պարագային՝ երկու այլընտրանքն ալ հետապնդելու կամ՝ մասնակցութիւն բերելով սփիւռքի տկարացող կառոյցներուն եւ կամ զուգահեռ ստեղծելով կառոյցներ որոնք կրնան երաշխաւորել ինքնապաշտպանութիւնը եւ սփիւռքը վերածել իրական ու քաղաքական գործօնի մը:

Իմաստակներ չեն պակսիր սփիւռքի մէջ որոնք ժամանակավրէպ կը հռչակեն այն կառոյցները որոնք հինգ դար կենդանի պահած են զանգուածները: Այսօր ալ անոնք կրնան միւլոնոյն դերը կատարել քայլ պահելով ժամանակին հետ, բայց մանաւանդ՝ տէրը մնալով իրենց կոչումին - այսպէս՝ եկեղեցին դարձած է զբօսավայր, հեռանալով իր բարոյական կարգապահութեան եւ մշակոյթ ստեղծողի դերէն, կուսակցութիւնները լծուած են բանկալի կռուի, փոխանակ քաղաքական դեր կատարելու, մամուլը աղքատացած է, հրաժարելով իր առաջնորդողի դերէն: Այս բոլորը կրնան շարունակել իբրեւ ազդու գործօն, եթէ վերադառնան իրենց երբեմնի դերին:

Պատշաճ եւ խոր յարգանքով նշուեցաւ Արցախի Անկախութեան եւ Ղարաբաղեան Շարժումի 30-ամեակը

Երկուշաբթի Մարտ 12-ին, Թեքէան Սշակ Միութեան Կեդրոնին մէջ նշուեցաւ Ղարաբաղեան Շարժումն 30-ամեակը եւ Արցախի անկախութեան տարեդարձը, կազմակերպութեամբ, Ռ.Ա.Կ.-եան Էօժէն Բաբազեան ակումբին եւ Սոնթրէալի Թ.Մ.Մ.-եան:

Այս նշանակալից առիթով բացառիկ պատեհութիւնը ստեղծուած էր որպէս բանախօս հրաւիրելու ազգային հերոս Սոնթէ Մելքոնեանի այրին՝ Սեդա Գաբրանեան-Մելքոնեանը որ եկած էր Թորոնթոյէն ընկերակցութեամբ ծանօթ ազգային եւ Թորոնթոյի Հայաստան Համահայկական Հիմնադրամի անխնայ ատենապետ Մկրտիչ Մկրտիչեանի որ նաեւ կատարեց հանդիսավարութիւնը եւ ներկայացուց հանգրուանային կարեւոր վիտտներով պատկերացում պատշաճ յայտագիր մը:

Այս առիթով Թեքէանի Յարութիւն եւ Միմա Արզումանեան սրահը լեցուած էր երկու հարիւրի մօտ՝ հայրենասէր եւ գիտակից հոծ բազմութեամբ մը: Հանդէսի բացումը կատարեց անցնող երկար տարիներու Թ.Մ.Մ.-եան ատենապետ պրն. Արթո Մանուկեան: Ապա՝ պրն. Մկրտիչեան խորագրաց խօսքերով եւ տեսերիզներով իր ելոյթին մէջ, տպաւորեց ներկայ հասարակութիւնը վեր առնելով Ղարաբաղի մեծ նշանակութիւնը Հայաստանի այսօրուայ իրականութեան մէջ եւ անոր արդէն իսկ ապահոված հսկայական յառաջ-դիմութիւնները բազմաթիւ բնագաւառներու մէջ: Ապա ան հրաւիրեց օրուայ բանախօսը Տիկին Սեդա Մելքոնեան տալու իր սրտի խօսքը այս նշանակալից առիթով:

Բնականաբար ներկաներուն համար գրեթէ անկրկնելի ապրումներու առիթ մըն էր լսել նոյն ինքը Ղարաբաղեան ազգային մեծ հերոս Սոնթէ Մելքոնեանին այրիին բերնէն իսկ, մեծ հերոս Սոնթէի հարազատ զգացումներուն, մտածումներուն եւ ապրումներուն մասին: Սոնթէ Մելքոնեան այն բարձրագի եւ համակ հայրենասիրութեամբ լեցուն մարտիկն էր որ ճակատեցաւ, ապահովեց կրկնակի յաղթանակներ եւ աւանդեց իր ազնիւ հոգին այն գոհունակութեամբ, որ իր թանկագին բաժինը կը բերէր Ղարաբաղը վերադարձնելու իր արդար տիրոջ հայ

ժողովուրդին:

Տիկին Սեդա Մելքոնեանի ելոյթը յաճախ ընդհատուեցաւ ծափերով եւ վերջաւորութեան յոտնկայս թնդացնող ծափերով:

Իր ելոյթին վերջաւորութեան, Տիկին Մելքոնեան սիրով պատասխանեց ներկաներուն բազմաթիւ հարցումներուն:

Հանդէսի վերջաւորութեան պրն. Արթո Մանուկեան ներկաներուն փոխանցեց օրուայ խորհուրդին հետ կապուած իր անձնական յուզիչ ապրումներէն հատուածներ 1996-ին Ղարաբաղ կատարած իր ճամբորդութեան առիթով:

Վերջապէս խօսք առաւ նաեւ Ռ.Ա.Կ.-ի երկարամեայ ղեկավար Դոկտ. Արշաւիր Կեօնճեան որ ներկաներուն եւ Տիկ. Մելքոնեանին փոխանցեց քանի մը նշանակալից եւ յիշատակելի դրուագներ: Ան նախ յիշեց թէ Ղարաբաղեան Շարժումէն տասնեակ տարիներ առաջ Ռ.Ա.Կ. Կեդրոնական Վարչութեան ներկայացուցիչ հանգուցեալ Համբարձում Պերպերեան Երեւան հրաւիրուած ըլլալով, Սովետական

Հայաստանի տարեդարձին պաշտօնական հանդիսութեան ընթացքին օրուայ Խորհրդային Միութեան ղեկավար Նիքիթա Խրուշչովին ուղղած իր կոտ խօսքին մէջ յանուն սփիւոքահայութեան եւ խորապէս ձգտուած մթնոլորտի մը մէջ թերեւս առաջին պաշտօնական պահանջքը ներկայացուցած է որպէսզի հայկական «Ներքին հողերը», Ղարաբաղը եւ Նախիջեւանը միացուին Հայաստանի Հանրապետութեան:

Դոկտ. Կեօնճեան ապա անդրադարձաւ 1988 Փետրուարին Սոնթրէալի մէջ կազմակերպած մեծ ցոյցին իբրեւ զօրակցութիւն Ղարաբաղեան շարժումին եւ վերջապէս ան բացայայտեց թէ այսօր իսկ Ռ.Ա.Կ.-ինը առանց աղմուկի եւ սակայն ազդու գործունէութեամբ իր կարեւոր աջակցութիւնը կը բերէ Հայաստանի եւ Արցախի պաշտպանութեան ոյժերուն:

Անմոռանալի այս հանդիսութիւնը փակուելէ ետք խորապէս ազդուած եւ գոհունակ հասարակութիւնը տակաւին երկար մնաց Թ.Մ.Մ.-եան կեդրոնին մէջ շարունակելով իրարու հետ փոխանակել հայրենասիրական ջերմ զգացումներ եւ ապրումներ:

Ապագայ

Forbes-ի «Միլիառատերեր-2018» Ցանկին Մէջ Երեք Հայ Գործարար Կայ

Ամերիկեան հեղինակաւոր Forbes հանդէսը հրապարակած է 2018-ի միլիառատերերու վարկանիշային աղիւսակը, ուր ընդ-

գրկուած աշխարհի ամենահարուստ մարդոց շարքին կան նաեւ հայեր:

Մէկ այլ յայտնի հայ գործարար Էտուարտո Էռնէկ-Էանը, որ կը բնակի Արժանթին, ընդգրկուած է Forbes-ի ցանկի 887-րդ տեղը: Անոր կարողութիւնը կը գնահատուի 2.7 միլիառ տոլար:

«Միլիառատերեր 2018» վարկանիշային աղիւսակի առաջատարը Amazon-ի հիմնադիր, ամերիկացի գործարար Ճեֆ Պեզոսն է, որու կարողութիւնը կը գնահատուի 112 միլիառ տոլար:

Շարունակուած էջ 1-էն

ՍՓԻՒՔԻ ԶԱՅՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Անշուշտ չեն պակսիր սրտցաւ եւ զաղափարական լիցք ունեցող տարրեր հայաստանեան զանգուածին մէջ, սակայն այնքան ատեն որ չեն անդրադառնար սփիւոքի գոյատեւման ազդակներու նշանակութեան, իրենց յուսախաբութիւնն ու վիատութիւնը կը դրսեւորեն Հայաստանի իշխանութիւնները դատապարտելով - երբեմն, նոյնիսկ գռեհիկ մակարդակի վրայ - եւ կամ՝ առաջնորդուելով ինքնամեկուսացման:

Հայաստանեան զանգուածը հսկայ տարողութեամբ հարստութիւն մըն է որ կազմակերպման պարագային կրնայ նորոգել սփիւոքի ներոյժը, սատարել անոր գոյութեան երկարածոման եւ ի վերջոյ սատարելով հայրենիքին:

Իբրեւ որակ ալ Հայաստանէն արտագաղթող հայը շատ ակելի

բարձր է իր ուսմամբ եւ ոյժի թարմութեամբ քան Արեւմուտք հաստատուող հայերը որոնք արտորուած էին իրենց բնօրրանէն եւ ուսման ու գիտակցութեան մակարդակով շատ ակելի տխուր վիճակի մէջ կը գտնուէին:

Սփիւոքի մասին եղած պատկերացումները Հայաստանի մէջ չեն համապատասխաներ իրականութեան: Սփիւոքը սպառելու վրայ է իր ոյժերը եւ մանաւանդ չունի այլեւս անցեալի ղեկավարները, որոնք համազգային վարկ կը վայելէին:

Հայաստանցիներ արդէն կազմած են նոր սփիւոք մը, անկախ աւանդական սփիւոքէն: Անգամ մը որ անդրադառնան իրենց ոյժին թարմութեան ու տարողութեան եւ որոշեն համազգային ծիրով ներդաշնակուիլ աւանդական սփիւոքին հետ, ակելի հեռանկարային ապագայ մը կ'ունենայ համայն սփիւոքը եւ այդ պարագային արդէն կարելի կ'ըլլայ իրապաշտօրէն սփիւոքի ծայրը լսելի դարձնել Հայաստանի մէջ:

Տիրոյթ

Պոկտ. Ռիչարդ Յովհաննէսեան Յեղասպանութենէն Վկայութիւններ Կը Յանձնէ «Շօա» Հիմնարկի Արխիւին

ԼՈՍ ԱՆՃԵԼԸՍ.- Հարաւային Քալիֆորնիոյ համալսարանի «Շօա» հիմնարկը այսուհետեւ իր արխիւին մէջ պիտի ունենայ Հայոց Յեղասպանութենէն վերապրածներու վկայութիւններու ամենամեծ հաւաքածոներէն մէկը, որ 1972-էն սկսեալ մինչեւ 2000-ականները հաւաքուած է Քալիֆորնիոյ համալսարանի Լոս Անճելըսի մասնաճիւղի հայ պատմաբան դոկտ. Ռիչարդ Յովհաննէսեանի կողմէ:

Վկայութեանց պաշտօնական յանձնումը տեղի ունեցած է Ուրբաթ, Մարտ 9ին, որուն շնորհիւ դոկտ. Յովհաննէսեանի Հայոց Յեղասպանութեան բանաւոր պատմութեան մասին հաւաքածոն պաշտօնապէս դարձած է «Շօա» հիմնարկի Տեսողական պատմութեան համացանցային արխիւին մէկ մասը:

Անիկա կը ներառէ աւելի քան 1000 հարցազրոյցներ, ինչպէս նաեւ լուսանկարներ եւ փաստաթուղթեր: Հաւաքածոյի գերակշիռ մեծամասնութիւնը ձայնագրուած է հայերէնով եւ միայն 20 տոկոսը անգլերէնով: Կան նաեւ թրքերէնով եւ սպաներէնով փոքրաթիւ վկայութիւններ:

Ցարդ, հանրութեան հասանելի պիտի ըլլան միայն թուայնացած առաջին 10 վկայութիւնները, որոնցմէ եօթն անգլերէնով, իսկ երեքը՝ հայերէնով: Աշխատանք պիտի տարուի մնացեալ բոլոր վկայութիւնները եւս հիմնարկին չափանիշներով թուայնացնելու:

Յովհաննէսեան, որ Հայոց Յեղասպանութենէն վերապրածներու զաւակ է, խորապէս հաւատացած է, որ վկայութիւնները մեծ կարեւորութիւն ունին ապագայ սերունդները կրթելու եւ ուրացման դէմ պայքարելու համար:

Արխիւի կարեւորութիւնը ընդգծած է նաեւ «Շօա» հիմնարկի պաշտօնատարներէն Սթեֆան Սմիթ ըսելով. «Տեսողական պատմութեան արխիւին մէջ աւելի մեծ բովանդակութիւն աւելցնելով մենք կը յարգենք յիշատակը անոնց, որոնց կեանքը ընդհատուած է: Այս ձայներէն ապագայ սերունդները պիտի սորվին Հայոց Յեղասպանութեան սարսափները ա՛յն մարդոցմէ, որոնք անձամբ անցած են արհաւիրքներու ընդմէջէն»:

Այս արխիւին արդէն իսկ մաս կը կազմեն Մայքըլ Յակոբեանի արձանագրած Հայոց Յեղասպանութենէն վերապրածներու աւելի քան 400 վկայութիւններ:

Ապագայ Կառավարութիւնը Պիտի Ունենայ Վարչապետ, 3 Փոխվարչապետ եւ 17 Նախարար

Հայաստանի Ազգային ժողովի օրակարգին վրայ է «Կառավարութեան կառուցուածքի եւ գործունէութեան մասին» եւ կից ներկայացուած օրէնքներու նախագիծերու ծրարը:

Հիմնական զեկուցողը Հայաստանի արդարադատութեան նախարար Դաւիթ Յարութիւնեան նշեց, որ համաձայն նախագիծին՝ կառավարութեան կազմը պիտի բաղկանայ վարչապետէ, առաջին փոխվարչապետէ, երկու փոխվարչապետներէ եւ 17 նախարարներէ:

«Վարչապետը կարող է զրկուել իր լիազօրութիւնները կատարելուց, եթէ կորցնում է քաղաքացիութիւնը, ձեռք է բերում այլ երկրի քաղաքացիութիւն կամ էլ օրէնքով սահմանուած անհամատեղելիութեան պահանջներն է խախտել: Վարչապետը նաեւ կարող է զրկուել իր լիազօրութիւններից, եթէ ընտրուելուց յետոյ 5 օրեայ ժամկետում կառավարութեան կազմաւորման համար անհրաժեշտ թուով թեկնածուներ չներկայացնի», զեկուցեց Յարութիւնեան:

Յստակեցուած է նաեւ կառավարութեան, նախարարութիւններուն եւ վարչապետին ենթակայ մարմիններու շրջանակը: Վարչապետին ենթակայ մարմիններն են՝ ոստիկանութիւնը, ազգային անվտանգութեան ծառայութիւնը, պետական պահպանութեան ծառայութիւնը եւ պետական վերահսկողութեան ծառայութիւնը:

**Քաջալերեցէք
հայ մամուլը**

Համահայկական Ֆլեշմոպ. Խրոխտ Քոչարին Ոտքի Կը Հանէ Հայ Ժողովուրդը

Հայաստանի համար 2018 թ. յոբելենական տարի է. ազգովին պիտի նշենք Հայաստանի առաջին հանրապետութեան ստեղծման, Մայիսեան հերոսամարտերու 100 եւ Երեւանի հիմնադրման 2800-ամեակները: Սփիւռքի մէջ բնակող հայերը նոյնպէս անմասն պիտի չի մնան այս կարեւոր իրադարձութիւնները նշելէն: Ֆրանսայի Կրենոպլ քաղաքի հայկական մշակոյթի տունը օրինակ, մայիս 26-ին հանդէս պիտի գայ լայնածաւալ նախաձեռնութեամբ՝ կազմակերպելով համահայկական «Արի՛, պարիք քոչարի» խորագիրով ֆլեշմոպը, որուն կրնան մասնակցիլ անհատներ, ստեղծագործական անձնակազմեր, պարային համոյթներ, մշակոյթային կեդրոններ, կրթօճախներ, զօրամասեր:

Մտայղացման համաձայն՝ այդ օրը մեր հայրենակիցները պետք է իրենց բնակութեան քաղաքին մէջ քոչարի պարեն, տեսանկարահանեն պարն ու ուղարկեն կազմակերպիչներուն: Աւելի ուշ տեսանիւթը պիտի հրապարակուի ֆլեշմոպի ֆէյսպուքեան պաշտօնական էջին վրայ:

Ինչպէս Հայերն այսօր-ին կը տեղեկացնէ Կրենոպլի հայկական մշակոյթի տան հոգաբարձուներու խորհուրդի անդամ, նախաձեռնութեան հեղինակ Սիրանոյշ Խաչատրեան, նախագիծին նպատակը Հայաստանի եւ Սփիւռքի մէջ բնակող հայերուն յարթական քոչարի պարելու գաղափարի շուրջ համախմբելն է՝ ի նշան մեր հերոսական անցեալի եւ ազգային միասնականութեան:

Կրենոպլի հայերու նախաձեռնութեան կ'աջակցին ՀՀ սփիւռքի նախարարութիւնը եւ Լիոնի հիւպատոսարանը: Աւելցնենք, որ նախագիծն առաւել հանրահռչակելու նպատակով ստեղծուած են կայքէջ, ֆէյսպուքեան եւ թուիթերեան էջեր, պատրաստուած է գովազդային տեսահոլովակ:

info@aripariqochari.com - www.facebook.com/aripariqochari/

Գազիկ Յարութիւնեան միաձայնութեամբ ընտրուեցաւ բարձրագոյն դատական խորհուրդի նախագահ

Հ ա յ ա տ ա ն ի Հանրապետութեան դատական բաժանման քի Արարողակարգի եւ հասարակութեան հետ կապերու վարչութեան կը տեղեկացնեն, որ Հ ա յ ա տ ա ն ի Հանրապետութեան Սահմանադրութեան

174-րդ յօդուածի, «Հայաստանի Հանրապետութեան դատական օրէնսգիրք» սահմանադրական օրէնքի 84-րդ յօդուածի, 166-րդ յօդուածի 8-րդ մասի հիմքով՝ 5 Մարտ 2018-ին Հայաստանի Հանրապետութեան Գիտութիւններու ազգային ակադեմիայի նախագահութեան սրահին մէջ տեղի ունեցած է Բարձրագոյն դատական խորհուրդի առաջին նիստը:

Նիստը հրաւիրուած է Հայաստանի Հանրապետութեան Ազգային ժողովին կողմէ ընտրուած 5 անդամներէ Բարձրագոյն դատական խորհուրդի նախագահ ընտրելու նպատակով:

Օրէնքով սահմանուած կարգով խորհուրդը գաղտնի քուէարկութեամբ միաձայնութեամբ Հայաստանի Հանրապետութեան Բարձրագոյն դատական խորհուրդի նախագահ ընտրած է Գազիկ Յարութիւնեանը:

Կարօ Փայլան Դատ Կը Բանայ «Ա. Հապեր» Կայանին Դէմ

ՊՈԼԻՍ, «Մարմարա».- Թուրքիոյ քրտամետ ժողովուրդներու ժողովրդավարութիւն կուսակցութեան հայ երեսփոխան Կարօ Փայլան դատ բացած է «Ա. Հապեր» կայանին կողմէ հրապարակուած լուրի մը կապակցութեամբ, որ կը կրէր «Կարօ Փայլանէն Սեւ Քարոզչութիւն» խորագիրը եւ կ'առնչուէր Հայոց Տեղասպանութիւնը հաստատելու Փայլանի քայլին:

Փայլան դիտել կու տայ, որ այդ լրատուութիւնը իր մասին զրպարտութիւններ կը բովանդակէ, եւ որ լուրի հաղորդման ընթացքին իր անձին դէմ անարգական արտայայտութիւն կատարուած է:

Հարցը կը վերաբերի Փայլանի ու Ֆրանսայի նախագահ Էմանուէլ Մաքրոնի միջեւ հանդիպման ընթացքին խօսուածներուն: Կարօ Փայլան կը գրէ, որ Փարիզի մէջ Մաքրոնի հետ քննարկութեան նիւթ դարձած էին Սուրիոյ վերջին քաղաքական զարգացումները եւ Աֆրիկի հարցով իրենց մտահոգութիւնները: Իր այս արտայայտութիւնները սփռուած են ֆրանսական «Ֆրանս 24» կայանէն: Արդարեւ, իրեն ուղղուած հարցումի մը պատասխանելով՝ ան բացած է, թէ քրտամետ կուսակցութիւնը ժողովրդավարութիւն կ'առաջարկէ եւ Թուրքիոյ մէջ ժողովրդավարութիւն հիմնել կը փափաքի, նաեւ աւելցուցած է, որ իբրեւ հայ ինք մտավախութիւններ ունի:

«100 տարի առաջ միեւնոյն բանը եկաւ հայոց գլխուն, տագնապը ցեղասպանութեամբ վերջ գտաւ: Այն ատեն հայերը առաջարկներ ունէին, իսկ հիմա քիւրտերն են որ առաջարկներ ունին, եւ դժբախտաբար, կառավարութիւնը այս առաջարկներուն պատասխան չի տար: Մարդիկ Թուրքիոյ մէջ հաւասարութիւն, ժողովրդավարութիւն եւ խաղաղութիւն կ'ուզեն: Մեր խոստումն ալ Թուրքիոյ ա յս է: Ես մինչեւ այսօր, որպէս քաղաքագէտ, միշտ խաղաղութեան պաշտպան հանդիսացայ:

Մամուլի հաղորդագրութիւններ Աւստրիայում ՀՀ դեսպան Արման Կիրակոսեանի հանրային դասախօսութիւնը

Մարտի 6-ին Ավստրիայում ՀՀ դեսպան, ԵԱՀԿ-ում և Վիեննայի միջազգային այլ կազմակերպություններում ՀՀ ներկայացուցիչ Արման Կիրակոսյանը հանդես եկավ «Հայաստանի արտաքին քաղաքականություն. համադրելով շահերն ու հնարավորությունները» (Armenian Foreign Policy. Combining Interests and opportunities) խորագրով հանրային դասախոսությամբ, որը ՀՀ դեսպանության հետ գործակցությամբ կազմակերպել էր Վիեննայում գործող «Ռուսաստանի և նորանկախ պետությունների ընդլայնված և համեմատական ուսումնասիրությունների միջազգային կենտրոնը» (International Center for Advanced and Comparative EU-Russia&NIS Research - ICEUR):

Դասախոսությանը ներկա էին ավստրիական և միջազգային քաղաքագիտական ուսումնասիրությունների կենտրոնների, համալսարանների գիտաշխատողներ, քաղաքական վերլուծաբաններ, ՋԼՄ-ների և դիվանագիտական առաքելությունների ներկայացուցիչներ:

Բացման խոսքով հանդես եկավ կենտրոնի փոխնախագահ, քաղաքագիտության պրոֆեսոր Հանս-Յորգ Հայնրիխը, ով հավաքվածներին ներկայացրեց օրվա բանախոսին, հակիրճ անդրադարձավ դասախոսության թեմայի ընտրության ակտուալությանը, ապա խոսքը փոխանցեց դեսպան Կիրակոսյանին:

Վերջինս պատմեց անկախությունը վերականգնելուց հետո Հայաստանի Հանրապետության առջև ծառայած խնդիրների ու դրանց լուծման հայկական տեսլականի մասին, ապա անդրադարձավ միջազգային և տարածաշրջանային ինտեգրացիոն գործընթացների Հայաստանի ներգրավվածությանը՝ մանրամասն ներկայացնելով ԵԱՏՄ-ում ՀՀ անդամակցության և ԵՄ-ի հետ վերջին շրջանում համագործակցության բարձրացման և ստորագրված համաձայնագրի կարևորությունը:

Պատասխանելով լսարանից հնչած հարցերին՝ դեսպան Կիրակոսյանն անդրադարձավ Հայաստանում տեղի ունեցած քաղաքական բարեփոխումների ընթացքին, տնտեսական զարգացմանը, դարաբաղյան շարժման 30-ամյակին, դարաբաղյան հակամարտության կարգավորմանն ուղղված Հայաստանի ջանքերին, տարածաշրջանային խնդիրներին, ինչպէս նաև ներկայացրեց հայ-թուրքական հարաբերությունների համատեքստում տեղի ունեցած վերջին զարգացումները:

Հայաստանի Հանրապետութեան Արտաքին Գործերու Նախարարութիւն

Այսպէս՝ «Ֆրանս 24» կայանէն համոզումս ցուցուցի: Թուրքիոյ եւ Սուրիոյ միջեւ տեղի ունեցած պայքարին մասին իմ մտավախութիւններս յայտնեցի: Յայտնեցի, որ բախումներով եւ պատերազմներով տեղ մը հասնիլ կարելի չէ», կ'ըսէ Փայլան: Ան ապա կը յայտնէ որ իր խօսածները թրքական լրատուական կեդրոններէն զրպարտութիւններով եւ անարգանքներով զարդարուած ու իր անձին դէմ մահափորձի ձեռք առած են, եւ ա յդ պատճառով է, որ այժմ որոշած է դատական իշխանութիւններուն դիմել:

«Եթե Կ'ուզես, Կ'ըլլայ...»

ՂՈԿՏ. ՀՐԱՅՐ ԸԷՊԵՃԵԱՆ

Փետրուար ամսուն վերջին օրերուն եւ մարտի սկիզբը կը գտնուէի Անգլիա եւ Հիւսիսային Իրլանտա: Ճիշդ այն օրերուն էր, երբ վրայ հասաւ այսպէս կոչուած «Արեւելքի հրէշը»: Ցուրտ եւ պաղ կլիման ոչ միայն անդամալուծեց տարածաշրջանը, այլեւ բաւական մարդկային եւ նիւթական վնասներ պատճառեց: Ես պէտք էր ելք մը գտնէի դուրս գալու համար Պելֆասթի փակ օդային տարածքէն՝ հասնելու համար Պէրու: Դժուար էր, բայց երեւցաւ դուրս գալու լաւ միջոցը: Պելֆասթէն դէպի

Փարիզ, որմէ ետք՝ Պէրու:

Շաբաթ, մարտ երեքին կը մտնեմ Փարիզի «Շարլ տը Կոլ» օդակայանը: Առաւօտ բաւական կանուխ կարծէք օդակայանը նոր կ'արթննար: Հանդարտ էր ամէն տեղ եւ ամէն բան: Հասայ Ֆրանսական ընկերութեան օդանաւի մուտքի ընդունման կէտրոնները, ուր պաշտօնեանները մէկը միւսին քով եւ ազատ վիճակի մէջ կը սպասէին զիս: Ինչ հաճելի է հանդարտ եւ ոչ խճողուած մթնոլորտը, երբ առջեւ կան շատ մը պաշտօնեաններ, որոնց դէմքին ժպիտը պատրաստ է քեզ ընդունելու:

Կ'երեւի միայն ետքը պիտի անդրադառնայի եւ կամ զիտակցէի, թէ ինչու եւ ինչպէ՞ս պատահականութիւնը զիս մղեց, որպէսզի անցնիմ այն կարգին, որուն ետեւ աշխուժ ժպիտով երիտասարդ օրիորդ մը զիս ընդունեց:

Փարիզ էի: Պատշաճ էր, որ տեղական լեզուով բարեւէի: Զուշացաւ իմ կողմէս « պոնժուրը » եւ անցագիրս յանձնեցի օրիորդին:

Երիտասարդ պաշտօնեայ օրիորդը նայեցաւ անցագիրիս եւ զլուխը վեր առնելով՝ ինծի ըսաւ. «Կրնաս նաեւ բարի լոյս ըսել»:

« Աղջի կ'... », եղաւ իմ շատ արագ պատասխանս... Չեմ գիտեր, եթէ իմ արագ արտայայտութիւնը առանց անդրադառնալու էր, բայց զգացի, որ թօթափած էի պաշտօնական հանգամանքը եւ դուրս եկած էի զսպուած եւ կաղապարուած այդ մթնոլորտէն՝ Փարիզի օդակայանին մէջ: «Մայրենիով» սկսած մեր զրոյցը ստացաւ բարեկամական եւ հաղորդական հիմք:

«Իմ մականունս Թաշճեան է». ըսաւ ան:

Եւ չեմ գիտեր՝ ինչու, բայց նոյնքան արագ եկայ հաստատելու, որ ան պէտք էր ըլլար Պէրուէն կամ Կիպրոսէն:

«Շատ հաւանաբար Լիբանանէն կամ Կիպրոսէն եկած էք», ըսի իրեն՝ փորձելով կամրջել Թաշճեան ընտանիքներու իմ ծանօթութիւններս մեր այս շրջաններուն մէջ:

«Ինչու միայն Լիբանանէն եւ Կիպրոսէն մէկը կրնայ ըլլալ», եղաւ իր հաստատ պատասխանը:

Կը զրուցէի ինքնավստահ, խելահաս եւ համարձակ հայուհիի մը հետ:

«Հայրս Հալէպ ծնած է», շարունակեց ան: «Պատանի տարիքին՝ տասնմէկ տարեկանին, եկած է Ֆրանսա»:

Ճիշդ էր: Ես պէտք էր կարենայի տեսնել եւ կռահել, որ Թաշճեան ընտանիքէն ալ ծանօթութիւններ ունիմ Հալէպի մէջ: « Մայրս քեսապցի է՝ Մարգիսեան ընտանիքէն եւ երջանկայիշատակ Գարեգին Ա. վեհափառին զարմիկն է », շարունակեց ան հպարտ ու հաստատ հայերէնով:

«Զարմիկներ...»: Մեր զրոյցին մէջէն սկսած էի տեսնել, որ կը խօսիմ երիտասարդ օրիորդի մը հետ, որ ոչ միայն հպարտ հայ է, այլ նաեւ բաւական լաւ տիրապետած է մայրենիին: Ան չգործածեց «քուզին» կամ « քուզեն » ֆրանսերէն արտայայտութիւնները, ինչ որ թերեւս կրնար շատ աւելի դիւրին ըլլալ իրեն համար...

«Ես Ֆրանսա ծնած եմ, բայց շատ փափաք ունի այցելելու Սուրիա՝ իմ ծնողքիս ծննդավայրը,- ըսաւ ան.- Բայց կարելի չեղաւ. հիմա ալ քիչ մը ուշ է»: Իսկ «ուշ»-ով ան կ'ակնարկէր անշուշտ Սուրիոյ ներկայ օրերու քաղաքական եւ պատերազմական վիճակին:

«Իմ ալ ծնողներս հալէպցի են,- եղաւ իմ մասնակցութիւնը այս զրոյցին.- բայց ես Պէրուէն ծնած եմ»:

Այս բոլորէն անդին կար մէջս հարցում-հետաքրքրութիւն մը, որ ուզեցի ուղղել երիտասարդ Թաշճեանին: Բաւական ծանօթութիւն

ունիմ ֆրանսահայ իրականութեան հետ եւ գիտեմ նաեւ, որ մայրենիին գործածութիւնը գաղութին մէջ տեղքայի մէջ է, մանաւանդ՝ երիտասարդ սերունդին պարագային: Իսկ իմ առջեւ կեցած էր Ֆրանսա ծնած երիտասարդ հայուհի մը, որ մեր խօսակցութեան ընթացքին ոչ մէկ օտար բառ գործածեց...:

«Ինչպէ՞ս կ'ըլլայ, որ Ֆրանսա ծնած ես եւ լաւ հայերէն կը խօսիս», եղաւ իմ հետաքրքիր ու դիպուկ հարցումը:

Երիտասարդ Թաշճեանի երեսին վրայ գծուեցաւ ժպիտ մը: Նոյն այդ ֆրանսական ընկերութեան պաշտօնեայի հանգամանքի

«պարտադրուած» ժպիտէն շատ աւելի անդին էր... Սկսած էի աւելիով տեսնել Թաշճեանին հայկական ինքնավստահութիւնը եւ հպարտութիւնը իր դէմքին վրայ: Եւ իմ հարցումին ան դրաւ իր պատասխանը, որ դարձաւ ինծի համար մարտահրաւեր. «Եթէ կ'ուզես, կ'ըլլայ», ըսաւ ան:

Պատասխանը շատ պարզ էր եւ ունէր իր մէջ բովանդակութիւն մը, որ կ'ենթադրէր անձնական պատասխանատուութիւն եւ ինքնագիտակցութիւն:

Հրաժեշտ առի Թաշճեանէն եւ շնորհակալութիւն յայտնեցի այս հաճելի հանդիպումին համար, բայց մէջս կար մէկ շատ կարեւոր հարցում. «Ո՞վ է, որ պիտի ուզէ...»:

«Մայրենի»-ին օրուան առիթով կային ուղերձներ եւ արտայայտութիւններ: Հայաստանի Հանրապետութեան սփիւռքի նախարար Հրանուշ Յակոբեանը ըսաւ. «Հայոց լեզուն՝ հայ ինքնութեան ու ազգային միաբանութեան առաջնային գրաւականն ու հայապահպանութեան հիմնասիւնը, ուժացման վտանգի դէմ զօրեղ վահանը»: Եւ նոյնքան հետաքրքրական էր նաեւ Սեւան Տէյիրմենճեանին արտայայտութիւնը. «Լեզուն կենդանի է դիմադրութեամբ»:

Բայց կայ տակաւին իմ հարցումը: Ո՞վ է, որ պիտի ուզէ «ուժացման վտանգի» դէմ կենալ, եւ ո՞վքեր են անոնք, որոնք պիտի ու պէտք է «դիմադրեն»՝ լեզուն կենդանի պահելու գրաւականին ի խնդիր...:

Փարիզ ծնած ու հոն ապրող Թաշճեանը գտած է եւ ունի պատասխանը: «Ինքն է, որ ուզած է»: Եւ ինքը իւրաքանչիւր հայն է: Ես եմ, դուն ես եւ՝ բոլորս: Բոլորս եթէ «ուզենք», «կ'ըլլայ», եւ կը պահուի «մայրենին»:

Օդանաւի դրան մուտքին նոյն ընկերութեան այլ պաշտօնեայ մը փոխարինեց իմ նստելու աթոռիս թուղթը եւ տուաւ ինծի առաջին կարգի տեղ: Ինծի համար քիչ մը տարօրինակ էր: Լիբանանեան մեր օդանաւային ընկերութեան հետ միշտ ալ ունեցած եմ այս փորձառութիւնը, քանի յաճախ կը ճամբորդեմ իրենց հետ: Բայց՝ ոչ ֆրանսականին հետ: Եւ դժուար չեղաւ հետեւեցնելը... Թաշճեանն էր... Հայկական ծանօթութիւնը, որ սկսած էր Փարիզի օդակայանին մէջ, եւ որ ջերմացաւ մեր մայրենիին հաղորդակցութեամբ: Հոն, ուր երկու հայեր կրցած էին զիրար աւելի լաւ ճանչնալ, բայց նաեւ՝ հաղորդակցիլ:

Եւ եթէ «հայուն ինքնութիւնը եւ ազգային միաբանութիւնը» պիտի պահպանենք, այս պիտի նշանակէ, որ նաեւ պիտի պահպանենք «հայոց լեզուն»: Եւ «մայրենիին» պահպանումը մեծապէս պիտի օգնէ, որպէսզի հայը աւելի լաւ կրնայ հասկնալ «միւս» հայը: Բայց «հայոց լեզուն» պահելու համար պէտք է «դիմադրութիւն»: «Դիմադրութիւնը» նախ եւ առաջ անձնական ընտրանք է... Իմ ընտրանքը, բայց նաեւ՝ իւրաքանչիւր հայունը:

«Եթէ կ'ուզես, կ'ըլլայ»:

Երիտասարդ Թաշճեանը «ուզած» է... Ան Փարիզի օդակայանին մէջ ապացուցեց, որ «կ'ըլլայ» եղեր... որ «մայրենին» կը պահուի, եթէ ուզես...:

Եւ ուզո՞ղը: Պէտք է ըլլամ ես, դուն եւ՝ բոլորս: Թաշճեանին ընտրանքը, բայց նաեւ՝ իւրաքանչիւր հայունը: «Մայրենիին» պահպանումը...

ՀՐԱԻԷՐ

ԳԻՏԱԺՈՂՈՎ ԼՈՒԻՐՈՒԱԾ՝ ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԵՀԱԺՈՂՈՎԻ 140-ԱՄԵԱԿԻՆ

Կիպրոսի դեսպանության մշակութային բաժնի և Յունահայկական Ուսումնասիրություններու Կեդրոնի համատեղ նախաձեռնությամբ և համագործակցությամբ՝ «Հայաստան» հ/կ կենտրոնի, սոյն թուի Մարտ 26-ին, կազմակերպուած է Պերլինի վեհաժողովի 140-ամեակին նուիրուած գիտաժողով, ուր քննարկման առարկայ պիտի դառնան

- Հայկական բարենորոգումներու հարցը: - Խրիմեան Հայրիկը և Հայ Ազգային Ազատագրական Պայքարը:
- Մակեդոնական և Կիպրական Հարցերու արմատները:

Մուտքն ազատ է:

ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
 Το Κέντρο Ελληνο-Αρμενικών Μελετών και το Σπίτι της Κύπρου σας προσκαλούν τη Δευτέρα 26 Μαρτίου 2018 ώρα 19:00 σε επιστημονική εκπαίδευση με θέμα:

140 χρόνια από το Συνέδριο του Βερολίνου: Στις ρίζες του Μακεδονικού, του Κυπριακού και του Αρμενικού Ζητήματος

Ομιλητές:
Ιπυρίδων Πλουμίδης
 Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών
Το Συνέδριο του Βερολίνου, τμήση στην εθνοεπιστημολογική πορεία του Μακεδονικού Ζητήματος

Ανδρέας Αντωνόπουλος
 ΕΔΙΠ Πανεπιστημίου Αθηνών
Το Συνέδριο του Βερολίνου με το βίωμα του Ελληνοαρμένικου της Κωνσταντινούπολης

Ιωσήφ Κασσεσιάν
 Συγγραφέας, Γραμματέας ΚΕΑΜ
Η γέννηση ενός έθνους, οι Αρμένιοι στο Συνέδριο του Βερολίνου

Άννα Γκιβαργκιζιάν
 Εκδότρια της επιθεώρησης ΖΑΜ (Μόσχα),
 Επίκουρος Καθηγήτρια στο Παιδαγωγικό Πανεπιστήμιο της Μόσχας
Σεμ κείμενα στη όψη, η προσεχτική της ένταξης προβλεπής των αρμενικών εθνικών απεργιών μετά το Συνέδριο του Βερολίνου

Αθανασία Φωτιάδη
 Νομικός, μέλος της Ι.Ε. της Ι.Ε.Υ.Α.Ε.Κ. και του Δ.Σ. του Ι.Σ. Διεργόρων Ελλάδος
Πθολός, νομικός και πολιτικός περιπέτεια της Συμφωνίας της Κόνσταντινούπολης (1878)

Συντονίζει ο δρ Ιωακείμ, συγγραφέας Λευκάς Αξίλος

ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ, Εξοφώντος 2*, 105 57 Αθήνα, Τηλ.: 210 3734 934, Fax: 210 3734 904, email: spiticy@otenet.gr, www.spiticykyprou.gr

Զապել Եսայեանի անուան ծառուղի՝ Փարիզի մէջ

Մարտ 8-ին՝ կանանց իրաւունքներու համար պայքարի օրուան առիթով, Փարիզի քաղաքապետ Անն Իտալիօ Տրանսայի մէջ ՀՀ դեսպան Վիգեն Զիտեչեանի ներկայությամբ քաղաքի Հանրապետության պողոտայի եւ Թիմսեն ու Սփինդգա փողոցները (20-րդ եւ 11-րդ շրջաններ) իրար կապող հատուածին մէջ գտնուող ծառուղին անուանակոչեց հայ կին գրող, մարդու իրաւունքներու պաշտպան Զապել Եսայեանի անունով: Ծառուղին կ'երկարի Մենիլմոնթան պողոտայի կեդրոնական հատուածովը:

1878-ի Փետրուար 4-ին Կ. Պոլսոյ Սկիւտար թաղամասին մէջ ծնած Զապել Եսայեան (ծն. Յովհաննիսեան) ուսած է Փարիզի Սորպոնի համալսարանին մէջ:

Իր «Աւերակներուն մէջ» (1911) աշխատության մէջ Զապել Եսայեան վաւերագրած է Ատանայի մէջ 1909-ին տեղի ունեցած հայերու ջարդերը, որոնց ընթացքին աւերուած են քաղաքի հայկական թաղամասերը, սպաննուած աւելի քան 30.000 հայ:

Զապել Եսայեան ճամբորդած է Եւրոպայով՝ բարձրաձայնելով հայերու ջարդերու մասին, նուիրուած երիտասարդ աղջիկներու կրթութեան եւ ցեղասպանութենէն որբացած երեխաներու փրկութեան առաքելութեան:

ՄԻՋԻՆՔ

Արարատ Մ. Մ. Միութեան Տիկնանց Մարմինը իր աւանդութիւնը պահելով Մարտ 12, 2018ին կազմակերպեց Միջինքի հաւաքոյթը որ տեղի ունեցաւ «Անանիա եւ Վարդուհի Խաչատուրեան» սրահին մէջ:

Անդամներուն ներկայութիւնը քաջալերական էր որոնք համտեսեցին տիկիններու պատրաստած համեղ պահքի ճաշերը:

Օրուայ պատգամը տուաւ Յունահայոց Թեմի Առաջնորդական Տեղապահ Հայր Խորէն վրդ. Առաքելեանը:

1933-ին ան մշտական կը հաստատուի Խորհրդային Հայաստան: Երեւանի մէջ կը ղեկավարէ Պետական համալսարանի Արեւմտեան գրականութեան բաժինը: Զոհ երթալով՝ ստալինեան բռնութիւններուն՝ կը ձերբակալուի 1937-ին եւ կ'անհետանայ 1943 թուականին: